

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ХІМІКО-ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ПІВДЕННО-КАЗАХСТАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені М. АУЕЗОВА
(КАЗАХСТАН)
«АПЕЙРОН» ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ПУБЛІЧНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ
БЕЗПЕКИ (ПОЛЬЩА)
ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ У ВРОЦЛАВІ (ПОЛЬЩА)
ЕКОНОМІЧНА ЛАБОРАТОРІЯ ДОСЛІДНИЦЬКОГО ПЕРЕХІДНОГО ПЕРІОДУ,
ПОДГОРИЦЯ (ЧОРНОГОРІЯ)
«ЦЕНТР СТРАТЕГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ SILKWAY» (ТУРЕЧЧИНА)
КОЛЕДЖ САНТА ФЕ (ФЛОРИДА, США)
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ «ДНІПРОВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ІНЖЕНЕРІЇ ТА ПЕДАГОГІКИ ДЕРЖАВНОГО ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ
«УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ХІМІКО-ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «ОБ'ЄДНАННЯ МАРКЕТОЛОГІВ УКРАЇНИ»

Збірник тез доповідей

IV Міжнародного форуму

з економічних та гуманітарних питань

(до 90-річчя ДВНЗ «Український державний хіміко-технологічний університет»)

3-4 листопада 2020 року

ДВНЗ УДХТУ

м. Дніпро

УДК 330.341.1
З-41

Рецензенти: Старостіна А.О., д.е.н., професор, заслужений діяч науки і техніки України, завідувач кафедри міжнародної економіки та маркетингу Київського національного університету імені Тараса Шевченка;

Гармідер Л.Д., д.е.н., професор, член-кореспондент АЕН України, завідувач кафедри підприємництва, організації виробництва та теоретичної і прикладної економіки ДВНЗ «Український державний хіміко-технологічний університет»

Рекомендовано до друку на засіданні Вченої ради
ДВНЗ «Український державний хіміко-технологічний університет»
Протокол № 8 від 29.10.2020 р.

З-41 Збірник тез доповідей IV Міжнародного форуму з економічних та гуманітарних питань (до 90-річчя ДВНЗ «Український державний хіміко-технологічний університет»). – Дніпро: ДВНЗ УДХТУ, 2020. – 279 с.

ISBN 978-617-7478-74-3

Збірник містить тези доповідей IV Міжнародного форуму з економічних та гуманітарних питань (до 90-річчя ДВНЗ «Український державний хіміко-технологічний університет»), який відбувся 3-4 листопада 2020 року у м. Дніпро, Україна.

Редакційна колегія

Голова редакційної колегії:

Чуприна Н.М. д.е.н., доц., декан економічного факультету ДВНЗ УДХТУ

Члени редакційної колегії:

Федулова С.О. д.е.н., доцент, член-кореспондент АЕН України, професор кафедри підприємництва, організації виробництва та теоретичної і прикладної економіки ДВНЗ УДХТУ

Колесніков В.П. к.е.н., професор, завідувач кафедри маркетингу та логістики ДВНЗ УДХТУ

Савченко О.В. к.філол.н., доцент, завідувач кафедри іноземних мов ДВНЗ УДХТУ

Яшкіна Н.В. к.т.н., доцент, в.о. завідувача кафедри менеджменту та фінансів ДВНЗ УДХТУ

Чернишева О.М. к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту та фінансів ДВНЗ УДХТУ – відповідальний редактор

ISBN 978-617-7478-74-3

УДК 330.341.1
© Економічний факультет
ДВНЗ УДХТУ, 2020

Ромат Є. В. МАРКЕТИНГОВИЙ МЕХАНІЗМ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА ЙОГО ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКИ З ІНШИМИ ТИПАМИ МЕХАНІЗМІВ.....	169
Чуприна Н. М., Ковальова М. О. ОСОБЛИВОСТІ ЕЛЕКТРОННОГО МАРКЕТИНГУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ.....	172
Дудка А. С. СУЧАСНІ АСПЕКТИ БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ.....	174
Секція 4. Актуальні питання інноваційного управління освітою в контексті сталого розвитку. Дистанційна освіта	
Бажан С. П. ШЛЯХИ ПОДАЛЬШОГО РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ КОЛЕДЖІВ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ДОСВІДУ СПОЛУЧЕНИХ ШТАТІВ АМЕРИКИ.....	177
Братко М. В. ФАХОВІ КОЛЕДЖІ УКРАЇНИ: НА ДОРОЗІ ДО УСПІХУ.....	183
Брич К. А., Василенко І. А. ЕКОЛОГІЧНА ОСВІТА ТА ВИХОВАННЯ – НЕВІД'ЄМНІ ЕЛЕМЕНТИ СТРАТЕГІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ.....	186
Вайнтрауб М. А. РИЗИКИ У РОЗВИТКУ УНІВЕРСИТЕТСЬКОГО ОСВІТИ В УКРАЇНІ.....	189
Cherkashchenko O. M. ONLINE TEACHING: LIMITING OR MOTIVATING.....	192
Іваницька А.О. РЕФОРМИ ПОЧАТКОВОЇ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ, ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ.....	194
Іванов Ю.В. АНАЛІЗ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ НА РИНКУ ОСВІТНІХ ПОСЛУГ.....	197
Кравчинська Т. С. СПЕЦИФІКА ЕКОНОМІЧНИХ МЕХАНІЗМІВ УПРАВЛІННЯ ОСВІТОЮ.....	199

Братко М. В.
*Д.пед.наук, доцент,
директор Фахового коледжу «Універсум»
Київського університету імені Бориса Грінченка,
м. Київ, Україна*

ФАХОВІ КОЛЕДЖІ УКРАЇНИ: НА ДОРОЗІ ДО УСПІХУ

Природньо, що соціально-економічні трансформації в Україні торкаються усіх сфер життєдіяльності держави, спонукають до якісних змін у системі освіти, вимагають нових ефективних механізмів та важелів управління нею. Крім нагальних вимог до системи освіти щодо поступального еволюційного розвитку додаються додаткові, пов'язані з актуальною ситуацією в країні і світі. Ця ситуація, що характеризується різноплановими геополітичними процесами, економічною і політичною нестабільністю, проблемами соціальної справедливості та створення рівних можливостей для всіх і кожного, ерозією довіри до соціальних інститутів, поширенням коронавірусної хвороби (Covid-19), а, відтак, підвищеною увагою до здоров'я громадян, працівників, членів родини, вимагає гнучкості в організації багатьох процесів, в тому числі у здобутті освіти. Мова йде не тільки про форму здобуття освіти, але й про можливість реалізації рівного доступу особи до освіти на її різних рівнях, забезпечення цілісності і наступності освіти, свободу у виборі видів, форм і темпу здобуття освіти, сприяння навчанню упродовж життя, інтеграцію освіти з ринком праці (відповідно до ст.6, Закону України «Про освіту» (2017). Саме в Законі України «Про освіту» (2017) в Розділі II «Структура освіти» вперше законодавчо закріплено поняття «фахова передвища освіта» (ФПО), ідентифіковано, що коледжі України, які готують молодших спеціалістів, мають стати основою цієї важливої складової системи вітчизняної освіти. Це було знаково, адже відповідно до Закону України «Про вищу освіту» (2014), вони втрачали старий статус закладів вищої освіти, не набуваючи нового, чітко окресленого. Певний законодавчий вакуум, в якому існували коледжі до прийняття Закону України «Про фахову передвищу освіту» (2019), створив пролонговану ситуацію

«невизначеності», проте, коледжі продовжували готувати фахівців, забезпечували якісні набори студентів, виконували державне (регіональне) замовлення, справлялись із викликами, пов'язаними з ДПА у форматі ЗНО.

З чим пов'язана така «живучість» закладів освіти, з визначенням подальшого поступу яких, так гальмували на загальнодержавному рівні? Вітчизняні коледжі вирізняються серед інших закладів післяшкільної освіти. Вони займають своєрідне місце між загальноосвітньою школою і університетом, прагматично-практичною професійною та академічною університетською освітою; забезпечують масову, доступну, практико-орієнтовану, спрямовану на задоволення ринку праці, освіту. Більшість коледжів поєднують загальноосвітню та фахову підготовку, здійснюючи навчання на базі базової загальної середньої освіти. З 2018 року коледжі забезпечують профільну середню освіту (згідно з Наказ МОН України від 01 червня 2018 р. № 570 «Про затвердження типової освітньої програми профільної середньої освіти закладів освіти, що здійснюють підготовку молодших спеціалістів на основі базової загальної середньої освіти»). Частина коледжів мають успішний досвід підготовки фахівців за бакалаврськими програмами. В цілому, професійна підготовка у коледжах характеризується збалансованістю теоретичної і практичної підготовки, вдалими поєднаннями її наукової, професійної та практичної складової, що дозволяє випускнику, як одразу приступити до роботи, так і продовжити навчання на вищому рівні освіти, або поєднувати фахову діяльність з подальшим навчанням. Традиційно, значну частину передбаченого бюджету навчального часу передбачено на різні види практики (від 10 до 25% у залежності від спеціальності), що сприяє набуттю майбутніми фахівцями належного практичного досвіду професійної діяльності, залучає до квазіпрофесійної діяльності. Досліджуючи мотивацію навчання молоді у коледжі упродовж вступних кампаній 2018-2020 р.р. на прикладі столичного коледжу Фахового коледжу «Універсум» (до 27 лютого 2020 р. – Університетський коледж) Київського університету імені Бориса Грінченка нами з'ясовано, 76% абітурієнтів сподіваються отримати більше знань, ніж в школі та швидше наблизиться до майбутньої професії; 14% вважають, що бути студентом коледжу крутіше, ніж школярем; 4% прийшли до

коледжу, бо наполягли батьки; 3% - прийшли випадково; 3% - прийшли в пошуках чогось нового. Проведене анкетування випускників 2017-2019 р.р. продемонструвало, що навчання у коледжі для них стало: мотивацією на подальше навчання (87%); ґрунтовною фаховою підготовкою (84%); характеризувалось значною кількістю корисної практики (84%); дало соціальний досвід спілкування з цілеспрямованими людьми (81%); допомогло сформувати навички самоосвітньої діяльності (78%); досвідом реалізації особистих ініціатив (65%); сприяло знайомствам та налагоджуванню соціальних зв'язків (54%); забезпечило «м'яку» адаптацію до дорослого життя (60%); в цілому є хорошим життєвим тренінгом (46%).

2019-20 навчальний рік став визначальним у долі коледжів, адже вони мали визначитись з подальшою сферою діяльності: залишитись в статусі коледжів системи вищої освіти, чи стати закладами фахової передвищої освіти – фаховими коледжами. За Реєстром суб'єктів освітньої діяльності зараз у нас 697 коледжів (<https://registry.edbo.gov.ua>, дата звернення 01.11.2020 р.). Оцінюючи попередній досвід діяльності коледжів, конкуренцію у сфері вищої освіти, більше шансів у них стати фаховими колежами, створивши органічну сильну складову системи освіти України, яка має правове підґрунтя для функціонування і розвитку – Закон України «Про фахову передвищу освіту», який став результатом тривалих дискусій, конструктивних обговорень на різних рівнях, в тому числі на рівні закладів освіти, регіональних нарадах, зустрічах під егідою МОН України, Комітету Верховної ради з питань освіти, науки та інновацій, що дає підстави стверджувати про обговорення на рівні різних категорій стейкхолдерів. За рік імплементації цього закону зроблено чимало, зокрема, не дивлячись на пандемію, успішно проведено набір за освітньо-професійним ступенем фаховий молодший бакалавр по усій країні, сформований сектор ФПО НМР МОН України та йде активна розробка стандартів ФПО. Відтак, вважаємо, що на ринку освітніх послуг фахова передвища освіта має право на успішне функціонування.